

مدیریت بهداشتی گوساله‌های شیری

مترجم: دکتر محی الدین نیر و مند

منبع Current Veterinary Therapy, Raymond J. Husmann, D.V.M. W.B. Saunders Company 1986

تیسیه‌های خریداری شده از محل دیگر فقد
چنین امتیازی هستند.

۴- تیسیه‌هایی که امتیازات ۲ و ۳ را داشته باشند ارزانتر از تیسیه‌های خریداری شده برای دامدار تمام خواهد شد.

برنامه‌های پرورش تیسیه‌های جایگزین مجموعه‌های سختی از قوانینی نیستند که اگر دقیقاً به همان شکل اجرا نشوند، موقفيتی را بدنبال نداشته باشند.

هر فارمی از نظر میزان توان مدیریتی، تسهیلات مختلف، موقفيت جغرافیائی و تمایل دامدار در رسیدن به اهداف قابل حصول متفاوت است. موقفيت یک برنامه پرورش تیسیه‌های جایگزین با اثرات متقابل مدیریت، محیط و فاکتورهای بیولوژیک تعیین می‌گردد.

اگر دامپرشکان بخواهند بعنوان مشاورین بهداشت گله و کترل تولید در مجتمعات رو به توسعه و بسیار مکانیزه امروزی اینها نقش کنند، در اینصورت آنها باید علاوه و داشت خود را از طب سنتی دامپرشکی که تنها جنبه‌های بهداشتی دامها را شامل می‌شد، بطرف حفظ پتانسیل ژنتیکی آنها در چارچوب اقتصاد کشاورزی سوق دهند. بعلاوه دامپرشکان باید بتوانند و بخواهند در آموزش مدیران و کارکنان فارم کمک و باری کنند. تا زمانیکه این افراد از توانایی های دامپرشکان مطلع نشده، به آنها اعتماد پیدا نکرده و به راحتی با آنها ارتباط برقرار نکنند، نمی‌توانند نقش مهمی در این برنامه داشته باشند.

یکی از ابعاد سریع الظهور برای دامپرشکانی که به نقش خود بعنوان مشاورین بهداشتی گله بی برده و آنرا تقویت می‌بخشند این است که آنها باید اطلاعات مالی خوبی داشته و بتوانند رکوردها عملکرد گله را بنحوی تحلیل و ارزیابی کنند که کمبودها شناخته شده و تغییرات مناسب از طریق مدیریت فارم بعمل آید. با اجرای قسمت اعظم کارهای فیزیکی (معاینات،

پرورش آنها در خود فارم باشد، استثناء وجود خواهد داشت. بهترین معیار برای تصمیم‌گیری آنکه آیا دامدار باید یا نباید تیسیه‌های داشتی را خود پرورش دهد، میزان تولید شیر گله است. هنگامیکه سطح تولید شیر گله کمتر از متوسط تولید منطقه باشد، باید دامدار را تشویق کرد که تلاش‌های مدیریتی خود را بجای معطوف کردن به برنامه پرورش تیسیه‌های جایگزین در جهت افزایش تولید شیر بکار گیرند. فاکتورهای دیگری که باید هنگام اتخاذ تصمیم در مورد پرورش تیسیه‌های داشتی در مدنظر داشت عبارتند از:

۱- فراهم بودن زمین و قیمت آن یا ارزش آن برای استفاده‌های دیگر

۲- پتانسیل ژنتیکی تیسیه‌های پرورش یافته در مقایسه با تیسیه‌های خریداری شده

۳- تیسیه‌های پرورش یافته در خود فارم به شرایط آب و هوایی آنجا عادت کرده‌اند ولی

تیسیه‌های داشتی اساس اقتصادی آینده صنعت گاو شیری را تشکیل می‌دهند. بنابراین باید همه دامپروران و افراد دست‌اندر کار برنامه‌های پرورش تیسیه‌های داشتی، وظایف خود را در اینمورد به بهترین وجهی انجام دهند. امروزه دیگر حفظ بهداشت گله صرفاً مسئولیت دامپرشکان، همچون دامداران و دیگر متخصصین کشاورزی باید بشکل اعضاء یک سیستم با هم کارکرده و هر عضو باید عمیقاً با پرورش گوساله‌های شیری داشتی مرتبط بوده و در جهت رفاه بیشتر این دامها در چهارچوب اقتصادی تصمیم بگیرند.

داشتن یک برنامه پرورش تیسیه‌های جایگزین (داشتی) شاید برای هر دامداری مناسب نباشد و حتی گاهی لازم است مؤکداً به دامدار توصیه شود که چنین برنامه‌ای را ملغی نماید. البته اگر گوساله‌های داشتی شیری از محل دیگری در دسترس نبوده یا قیمت آنها خیلی گرانتر از

شیری که دارای سطح تولید پائین تری هستند باید تمام تلاش‌های مدیریتی خود را بجای درگیر شدن در برنامه‌های پرورش تلیسه‌های جایگزین به تلاش افزایش تولید شیر معطوف دارند.

۱۱- ابزارها و روش‌ها:

روش‌های استفاده از ابزارآلات مختلف که در این مقاله مورد بحث قرار می‌گیرد صرفاً تجربیات موفقیت آمیز نگارنده بوده و باید تصور کرد که روشهای مختلف دیگر نمی‌توانند موفقیت مشابهی را همراه داشته باشند.

A- طرح پرورش گوساله:

۱- تشخیص هویت، تاریخ تولد، علامت‌گذاری، مشخص کردن نرینگی و مادینگی در کارت شناسایی

۲- تاریخ‌های از شیر گرفتن، ورود به داخل گله، واکسیناسیون‌ها، مبارزه انگلی و حرکت بسوی مرتع

۳- تاریخ توزین و بررسی تغییرات رشد

۴- اختلالات بهداشتی- نوع و تاریخ

۵- ماه مناسب برای تلقیح، تاریخ‌های تلقیح، نتایج آزمایشات آبستنی، تاریخ مورد انتظار برای زایمان، مشخصات گاو نری که آبستنی از طریق آن صورت گرفته است.

۶- ملاحظات شامل تاریخ حذف دام از گله و دلایل آن

B- مواردی که در مدیریت فارم باید در نظر گرفته شود:

۱- یک سالنامه با ملاحظات کشاورزی و دامپژوهشکی از نظر زمان بندی آزمایشات، معاینات و غیره

۲- منجنی یا جداول رشد مورد انتظار

۱- خط مشی‌ها و روش‌های پرورش تلیسه‌های جایگزین:

اهداف- صاحبان دامداریها، دامپژوهشکان و سایر متخصصین کشاورزی باید متفقاً اهداف قابل حصول با توجیه اقتصادی و قابل اندازه‌گیری برای گاوداری را تعیین نمایند. این اهداف باید مشتمل بر ۴ تا ۶ پارامتر باشد که چارچوب یک برنامه پرورش تلیسه جایگزین را شامل می‌شود. نمونه‌هایی از این اهداف شامل موارد زیر می‌باشد:

A- پرورش تلیسه‌های جایگزین باید براساس اصلاح سطح ژنتیکی گله استوار باشد. انتظار می‌رود شیر تولیدی ۳۰۵ روزه برای تلیسه‌های با اولین دوره شیردهی در ۱۲ ماه جاری در مقایسه با تلیسه‌های با اولین دوره شیردهی که در ۱۲ ماه گذشته زایمان کردند ۷۵ تا ۱۲۵ پوند بیشتر باشد. این افزایش ناشی از اصلاح ژنتیکی والدین آنهاست. یک افزایش سالانه اضافی ۵۰ تا ۱۰۰ پوند نیز بعلت بهبود عوامل مدیریتی (تغذیه، حذف واژدها، کنترل ورم پستان، کارائی تولید مثل و غیره) قابل انتظار است.

B- هزینه پرورش برای تلیسه‌های خانگی هم باید از نظر اقتصادی قابل توجیه باشد، در غیر اینصورت تلیسه‌های داشتی باید از بیرون خریداری گردد. در اینصورت، توجه کافی باید به پتانسیل ژنتیکی، سن در هنگام زایمان، تیپ بدن، عادت پذیری به آب و هوا و وضعیت سلامتی مبنول گردد.

C- از کل گوساله‌های ماده متولد شده، بیش از ۹۲ درصد باید در ۲۴ ساعت اول زندگی زنده بمانند. از تلیسه‌های انتخاب شده برای جایگزینی قبل از تولد، بیش از ۸۰ درصد باید زنده مانده و در سن ۲۴ تا ۲۵ ماهگی زایمان کنند.

D- تلیسه‌های جایگزین (نژاد هلشتاین- فریزین) باید در اولین فحلی که در سن ۱۴ ماهگی به وزن ۳۴۰ کیلوگرم و ارتفاع ۱۲۵ سانتی متر شروع می‌شود تلقیح گرددند.

E- تلیسه‌های جایگزین (نژاد هلشتاین- فریزین) باید در ۲۴ تا ۲۵ ماهگی زایمان کرده پس از گوساله‌زائی حدود ۵۲۵ کیلوگرم وزن داشته و دارای ارتفاع لگنی ۱۳۶ سانتی متر باشند.

F- تلیسه‌های جایگزین زمانی باید پرورش داده شوند که سطح تولید شیر گله بالاتر از میانگین ناحیه یا منطقه باشد. صاحبان گاوهای

درمان، کالبدگشایی) مربوط به جمع آوری اطلاعات که دامپژوهشکان اقدامات و توصیه‌های خود را بر آن اساس استوار می‌سازند، آنها می‌توانند به مشتریان خود اقدامات خاصی را توصیه نمایند. رکوردهای صحیح و کامل برای موفقیت کامل یک برنامه پرورش تلیسه جایگزین یک پیش نیاز است.

بهتر است انتظار از راندمان یا عملکرد افراد گله را برای صاحبان آنها تشریح کرد. این اهداف طوری طراحی می‌شوند که مشتمل بر موارد زیر باشند:

اولاً آنها باید از نظر اقتصادی قابل توجیه بوده و برای گاوهای آسایش به همراه داشته باشند.

ثانیاً آنها باید قابل حصول باشند.

ثالثاً آنها باید قابل اندازه‌گیری باشند.

دامپژوهشکان و دامداران باید بدانند که اهداف تولید در مناطق مختلف کشور، بحسب سایز گله و سطح اعمال مدیریتی که صاحب دامداری می‌خواهد یا می‌تواند بدان برسد متفاوت خواهد بود.

مدیران فارم، به کمک دامپژوهشکان و سایر مشاورین باید یک سیستم رکوردهای نوین و صحیح را در مورد تک تک تلیسه‌های داشتی و دیگر گاوهای بالغ گله دارا باشند. این اطلاعات باید جمع آوری شده و برای ایجاد ارتباط بین آنها پرورش شوند. دامداران به همراه مشاورین خود باید قادر بوده و بخواهند که وضعیت راندمان تلیسه‌های جایگزین را در رابطه با اهداف قابل دسترس بررسی نمایند.

هدف این مقاله مشخص کردن پارامترهای است که برای افزایش کارائی پرورش تلیسه جایگزین و جمع آوری اطلاعات و نحوه تجزیه و تحلیل آنها مفید است. نکات اساسی برای یک برنامه پرورش تلیسه‌های جایگزین مشتمل بر موارد زیر است:

۱- تعیین اهداف ۲- ابزار و روشهای مورد نیاز جهت نیل به اهداف ۳- ارزیابی و تحلیل- تغییر رکورد ۴- کنترل- چگونه می‌توان با یک

تصمیم‌گیری مطلوب میزان سوددهی فارم را کنترل کرده یا بهبود بخشد. تصمیمات مشاوره‌ای در رابطه با سوددهی فارم باید بالا فاصله پس از بروز یک وضعیت ناخواسته به صاحب دامداری بطور کتبی ابلاغ گردد.

با بکارگیری این خط مشی‌ها، پروندهای از راندمان برنامه پرورش تلیسه را می‌توان تنظیم نمود.

(۱) اشریشیاکلی (K₃₀, K₃₅, K₈₅, 'K₉₉ Pili) (کپسولی).

(۲) ویروس روتاکرونا.

c- تغذیه.

. (۱۲) درصد پروتئین خام.

(۲) جیره کامل را به میزان ۱/۵ درصد وزن بدن در سه هفته اول آبستنی به دام بخورانید.

۴- جلوگیری از تب شیر.

a- مقادیر و نسبت های کلسیم و فسفر.

b- تولید آغوز (۵ میلی گرم کلسیم در هر لیتر).

c- حفظ اشتها در دوره زایمان (غذا جهت نگهداری بعلاوه پنج کیلوگرم شیر).

F- دوره زایمان (۱۲ ساعت قبل از زایمان تا پایان زایمان): هدف: تولد گوساله سالم و آماده شدن گاو برای شیردهی مطلوب.

۱- جایگاه نگهداری گاو نر نزدیک به زایمان باید قبل از زایمان تمیز و ضد عفونی شود.

۲- ناحیه پرینه و سر پستانک های گاو باید قبل از قرار گرفتن در جایگاه خود شستشو داده شود

. (۱۰) تا ۱۲ ساعت قبل از زایمان.

۳- کف جایگاه مذکور باید با کاه و کلش پوشانده شود.

۴- اجتناب از استرس مثلاً تغییرات ناگهانی در تغذیه و شرایط آب و هوایی.

۵- برای کمک به زایمان، ناحیه پرینه، لوازم، دستها و بازوها را بخوبی تمیز کنید. از مواد نرم کننده ای به غیر از صابون در جریان زایمان در داخل واژن استفاده کنید.

۶- ناف گوساله را در زمان تولد باید ضد عفونی نموده و ۱۲ ساعت بعد آنرا تکرار کنید.

۷- درصد تکه های کنده شده جفت را که بیشتر از ۱۰ میلی متر قطر دارند مورد دقت قرار بدھید.

۸- ارزیابی غدد پستانی:

a- ورم پستان- از نوارهای معرف ورم پستان استفاده کنید.

b- کیفیت آغوز (کلستروم)

G- دوره استفاده از آغوز (۷۲ ساعت اول عمر): هدف. دریافت مقادیر کافی کلستروم با کیفیت بالا در ساعات اولیه عمر توسط گوساله نوزاد.

۱- تغذیه از آغوز

a- جمع آوری و تغذیه کلستروم باید تحت شرایط مطلوب بهداشتی (تمیز بدن سر پستانکها، دستها و ابزار آلات) صورت گیرد.

b- بلا فاصله پس از زایمان، گوساله باید آغوز دو سر پستانک را دریافت کند. تغذیه از دو سر

d- نرخ آبستنی (در مقایسه با گله هایی که از تلقیح مصنوعی استفاده می کنند).

۲- انتخاب گاو ماده:

a- تشخیص هویت.

b- سطح امتیازات ژنتیکی گاوهای تلیسه ها و تیپ بدن آنها.

c- آزمایشات قبل از جفتگیری (گاوهای تلیسه ها)

(۱) معاینه دستگاه تولید مثل (معاینه مقعدی)

(۲) سُم چینی:

(۳) تعیین امتیاز اندامهای حرکتی.

(۴) تلیسه ها- سن و وزن برحسب استانداردهای موجود.

۳- واکسیناسیون ها- قبل از جفت گیری.

BVD' Pl₃ IBR-a

b- لپتوسپیروز (پنج ظرفیتی)

c- ویریوز (در جفتگیری طبیعی).

E- دوره آبستنی، هدف، پیشگیری از شرایط نامطلوب بدنی در دوره آبستنی.

۱- امتیاز بندی (در انتهای دوره شیردهی و انتهای دوره خشکی)، امتیازات از ۱ تا ۵.

a- در زمان خشکی ۳/۵ تا ۴.

b- در زایمان (گاوهای) ۳/۵ تا ۴.

c- در زایمان (تلیسه ها) ۳/۵ تا ۴.

۲- خیز سر پستانک:

a- زمانیکه از مواد غنی از انرژی به میزان زیاد استفاده می شود، بونهای K و Na ممکن است در مقادیر زیاد در بدن وجود داشته باشد.

b- ارتباط ژنتیکی.

۳- دوره خشکی.

a- پیشگیری از ورم پستان

(۱) کیفیت آغوز

(۲) سقط (استرس)

b- واکسیناسیون ها.

۳- کلسترومتر برای اندازه گیری سطح ایمونو گلوبولین آغوز

۴- رفراکтомتر برای اندازه گیری عیار پروتئین تام سرم گوساله برای مشخص شدن جذب کلستروم

۵- استانداردهای تغذیه ای

a- احتیاجات مندرج در جداول N.R.C ، مدیریت مرتع

۶- معاینات بالینی

a- معاینات تکمیلی (خون، مدفع و غیره)

۷- اطلاعات خارجی

a- گزارشات آزمایشگاه (نتایج کالبدگشایی و غیره)

b- آزمایشات انجام شده در کشاورگاه

c- اطلاعات در مورد گاوهای نر

C- میزان جایگزینی و استفاده مطلوب از ذخیره ژنتیکی گله. تعداد جایگزین هایی که باید در یک فارم خاص پرورش داده شوند بستگی به فاکتورهای مختلفی دارد که چند نمونه از آنها ذیلا ذکر می شود:

۱- سطح اصلاح ژنتیکی گله می تواند بشدت تحت تأثیر شدت حذف گاوهای واژد بواسطه پائین بودن سطح تولید قرار گیرد. سطح اصلاح نزد گله زمانیکه میزان حذف ناخواسته گاوهای بعل اختلالات تولید متلی، بیماری، جراحت، ورم پستان، اختلالات پاوران و مرگ و میر افزایش یابد آهسته خواهد شد. زمانیکه حذفی های ناخواسته گله بالا بود دامداران تمایل دارند همه جایگزینهای موجود در گله را پرورش دهند.

۲- سایز گله- دامدارانیکه سایز گله خود را افزایش می دهند نیز تمایل به نگهداری همه تلیسه های جایگزین خود دارند ولی دامدارانیکه می خواهند اندازه گله خود را کاهش داده یا در حد ثابتی نگهدارند جایگزینهای کمتری را پرورش خواهند داد.

۳- میزان مرگ و میر گوساله ها- زمانیکه مرگ و میر گوساله ها بالا باشد تعداد گوساله های قابل پرورش برای جایگزینی نیز پائین خواهد بود.

۴- فاصله گوساله زائی- هر ۳۰ روز یکبار، فاصله گوساله زائی افزایش یافته و ۸ درصد گوساله های کمتری متولد خواهد شد.

D- دوره جفتگیری- جفتگیری انتخابی برای فرزندان برتر.

۱- انتخاب گاو نر، انتخاب باید براساس معیارهای زیر صورت گیرد:

a- استفاده از برنامه تلقیح مصنوعی.

b- تولید، برای مثال چربی و پروتئین شیر.

c- پیشگیری از اختلالات زایمان.

۴- می توان از پستانک کودکان برای تغذیه گوساله ها تا زمان از شیر گرفتن استفاده کرد ولی اندازه سوراخ و بهداشتی نگهداشتن آن از اهمیت خاصی برخوردار است.

۵- برای کنترل بیماری، گوساله ها باید از سن ۳-۶ روزگی به بعد از شیشه های شیر مجزا که همه روزه شسته می شوند شیر بخورند.

۶- کنسانتره ها.

a- از یک جیره تجاری گوساله برای دوره استارت با قابلیت هضم و خوش خوراکی و ترکیب مطلوب در سه روز اول عمر بمقدار دلخواه باید خورانده شود.

b- از الودگی کنسانتره ها با شیر یا آب جلوگیری شود.

c- وقتی که مصرف روزانه بیش از ۲/۵ پوند می شود، می توان گوساله ها را از شیر گرفت.

۷- علوفه خشبي

a- از علوفه های با کیفیت بالا و ساقه های نازک برای هفته اول عمر به میزان دلخواه میتوان استفاده کرد.

b- اگر علوفه با کیفیت بالا در دسترس نباشد متوجه بمانید تا گوساله به ۴-۶ ماهگی برسد.

۸- واکسیناسیون ها.

a- توکسوئید ۷ ظرفیتی کلستریدیوم (سن ۴ تا ۶ هفتگی)

b- واکسیناسیون برعلیه کرم های ریوی (اگر در دسترس است).

۹- شاخ بُری

a- در سن ۴-۶ هفتگی از شاخ بُرهای الکتریکی استفاده کرده و از بزیدن شاخ در هنگام از شیر گرفتن و نزدیک به آن امتناع ورزید.

۱۰- سرپستانکهای اضافی را بردارید.

a- در سن ۴-۶ هفتگی (هنگام شاخ بُری) یا بعد از آن این کار را انجام دهید.

۱۱- کنترل بیماریهای روده ای (به قسمت ۱۱۱ مراجعه نمائید).

۱۲- کنترل بیماریهای تنفسی (به قسمت ۱۷ مراجعه نمائید).

۱۳- کنترل بیماریهای انگلی (به قسمت ۷ مراجعه نمائید).

a- پرورش گروهی (زمان از شیر گرفتن تا سن ۶-۸ ماهگی): هدف. حفظ بهداشت مطلوب با میانگین افزایش وزن روزانه ۷۳/۰ گرم.

۱- نگهداری.

a- دو هفته پس از از شیر گرفتن گوساله ها باید به جایگاه های گروهی ترجیحاً جدا از گوساله های

d- در فارمها بزرگ گوساله های شیرخوار را می توان برحسب سن، و اینکه گوساله های کوچکتر زودتر تغذیه شوند دسته بندی کرد.

e- جداسازی گوساله های از شیر گرفته از گوساله های شیرخوار از نظر کنترل بیماری امری اساسی است.

۴- واکسیناسیون (سن ۲ تا ۳ روزگی)

a- به گوساله ها باید ۱۱۰ ۵۰۰۰۰ ویتامین A ۱۱۰ ۷۵۰۰۰ ویتامین D بطور داخل عضلانی تزریق شود.

b- در مناطقی که خاک انها دارای کمبود سلنیوم هستند، برای جلوگیری از دیستروفی عضلانی تغذیه ای باید به گوساله ها ۱۰۰ mg ویتامین E و ۱۰۰ mg سلنیوم بطور داخل عضلانی تزریق نمود.

c- واکسن های IBR و PI۳ را ترجیحاً بطور داخل بینی استفاده نماید.

H- دوره شیرخواری (از سن ۳ روزگی تا از شیر گرفتن یا ۶-۸ هفتگی): هدف. نگهداری وضعیت خوب و بهداشتی با افزایش وزن روزانه بین ۷۰۰ گرم.

۱- شیر جایگزین.

a- وقتی شیر جایگزین با کیفیت خوب در دسترس باشد، می توان از آن بجای شیر تخمیر شده با شیر چربی نگرفته استفاده کرد.

b- مخلوط کردن غذاها طبق دستورات توصیه شده مهم است.

c- پیشنهاد می شود روزانه دوبار به گوساله ها غذا داده شود. برای جلوگیری کار زیاد می توان پس از سن ۲۱ روزگی روزانه یکبار آنها را تغذیه نمود.

۲- شیر چربی نگرفته.

a- روزانه به میزان ۸ درصد وزن بدن تغذیه شود.

b- برای ۲۱ روز اول روزانه دوبار غذا دهید.

اگر گوساله ها در ۲۱ روز رشد خوبی داشتند می توان تا زمان از شیر گرفتن، روزانه به یکبار تغذیه اکتفا نمود.

c- از شیر جایگزین می توان روزانه یکبار بدنبال تغذیه با شیر چربی نگرفته بمدت ۲۱ روز استفاده کرد. استفاده از شیر یا شیر جایگزین به

مقدار زیاد در گوساله ها ممکن است مصرف کنسانتره را کاهش داده و باعث سوء هاضمه و تأخیر در رشد پس از از شیر گرفتن بشود.

۳- شیر تولید شده از پستانهای متورم.

a- ترشحات شبیه شیر را می توان مثل شیر چربی نگرفته با همان نتایج استفاده کرد.

پستانک دیگر باید ۸-۱۰ ساعت بعد صورت پذیرد.

b- بقیه اولین دوشش پس از زایمان باید در دو تا سه روز اول عمر به گوساله خورانده شود.

c- دو مین تا ششمین شیردوشی ها در واقع شیر تازه گاو بوده و باید بدنبال دوره تغذیه از آغوز به گوساله ها خورانده شود.

d- زمانیکه دو یا چند گاو در یک روز زایمان می کنند آغوز باید قبل از تغذیه توسط گوساله جمع آوری شود.

e- آغوز را می توان در شرایط یخچال (با شرایط بهداشتی) بمدت ۳ روز نگهداری کرد.

ولی آغوز را باید حداقل یکساعت پس از اضافی و با کیفیت را باید در ظروف دو قسمتی قرار داده تاریخ راثیت نموده و برای استفاده آینده منجمد کرد. آغوز حاصل از گاوان بالغ طیف وسیع تری از پادتن ها را در مقایسه با تیلسه های شکم اول دارا می باشد.

g- مقدار ایمونوگلوبولین های جذب شده از کلستروم بستگی به موارد زیر دارد:

(۱) فاصله بین زایمان و شیرخواری

(۲) غلظت ایمونوگلوبولین ها در آغوز

(۳) وزن تولد. یک گوساله ۷۸ پوندی برای اینمیت در برابر سپتی سمی نیاز به جذب ۵۰ میلی گرم واردار.

h- سطح ایمونوگلوبولین های جذب شده توسط گوساله را می توان با جمع آوری یک نمونه سرم که در روزهای دوم و هفتم عمر اخذ شده است ارزیابی نمود.

زنایکه از رفراكتومتر برای تعیین مقدار پروتئین تام سرم استفاده می شود، گوساله با کمتر از ۵۰ گرم درصد پروتئین باید محروم از آغوز تلقی شود.

۲- تشخیص هویت گوساله:

a- استفاده از پلاک گوش و علامت گذاری در زمان تولد جهت شناسایی

b- شروع رکورددگیری

۳- نگهداری (از تولد تا از شیر گرفتن).

a- گوساله های نوزاد را هرچه زودتر از محل زایمان خارج کرده و در یک اصطبل انفرادی که تمیز و دارای تهویه خوب است قرار دهید.

b- گوساله ها باید در اصطبل های انفرادی تا دو هفته پس از از شیر گرفتن باقی بمانند.

c- پاکسازی، پهن کردن بستر، و تهویه در طی این دوره برای کنترل بیماری از اهمیت بسزایی برخوردار است.

جدول ۱- نرخ رشد گوساله‌های هشتادی- فریزین

وزن (گرم/روز)	سن	هر ۶ ماهگی
	هفت	
۶۴	۱	
۲۰۴	۲	
۳۲۲	۳	
۳۹۰	۴	
۶۳۶	۵	
۷۲۶	۶	
۵۹۰ (زمان ازشیرگیری)	۷	
۸۶۳	۸	
۷۱۴	۹-۱۰	ماه
۷۵۶	۱۱-۱۵	
۵۹۱	۱۶-۲۰	
۶۵۷	۲۱-۲۴	

جدول ۲- نرخ مطلوب رشد و اندازه‌های دور سینه (تولد تا ۲۴ ماهگی)

دور سینه (سانتی‌متر)	وزن (کیلوگرم)	سن (ماه)
۷۰	۲۶-۳۸	تولد
۸۲	۴۵	۱
۹۰	۶۵	۲
۱۰۳	۹۵	۳
۱۰۳	۱۲۰	۴
۱۲۱	۱۴۵	۵
۱۲۶	۱۷۰	۶
۱۳۲	۱۹۵	۷
۱۲۸	۲۲۰	۸
۱۴۳	۲۴۰	۹
۱۵۰	۲۶۰	۱۰
۱۵۳	۲۸۰	۱۱
۱۵۵	۳۰۰	۱۲
۱۵۹	۳۲۰	۱۳
۱۶۳	۳۴۰	۱۴
۱۶۶	۳۶۰	۱۵
۱۷۰	۳۸۰	۱۶
۱۷۲	۴۰۰	۱۷
۱۷۵	۴۲۰	۱۸
۱۷۷	۴۳۵	۱۹
۱۷۹	۴۵۰	۲۰
۱۸۱	۴۷۰	۲۱
۱۸۵	۵۰۰	۲۲
۱۸۸	۵۲۵	۲۳
۱۹۰	۵۵۰	۲۴
۱۹۵	۵۷۵ پس از زایمان	

- توکسوئید ۷ ظرفیتی کلستریدیوم (سن ۴-۶ ماهگی).
- تزریق داخل عضلانی واکسن‌های BVD، PI₃ در سنین ۴-۶ ماهگی.
- واکسیناسیون برعلیه کرم‌های روی در صورت وجود.

- برداشتن سر پستانکهای اضافی هنگام واکسیناسیون برعلیه بروسلا آبورتوس (اگر قبل برداشته نشده است).
- کنترل بیماری چشم صورتی (مورکسلا بوس).
- کنترل مگسها.
- عوامل مزاحم برای چشمها از قبیل علوفه هرز، گرد و غبار و نور مستقیم خورشید را از دامها دور کنید.
- واکسیناسیون

L- سن ۶ تا ۱۴ ماهگی: هدف. حفظ سلامتی گله، میانگین افزایش وزن روزانه ۰/۶۸ کیلوگرم، سیکل فعلی طبیعی و حد مطلوب جثه بدن (۳۴۱ کیلوگرم) برای آمیزش در سن ۱۴ ماهگی.

- نگهداری در جایگاه
- هیچگونه ضوابط خاصی در این دوره جهت نگهداری گوساله‌ها لازم نیست. در آب و هوای معتدل، تنها داشتن یک محل مسقف که از یکطرف هم باز باشد برای حفاظت آنها در مقابل هوای سرد زمستان کفايت خواهد کرد.
- توصیه می‌شود بیش از ۸۰ رأس در هرجایگاه نگهداری نشود. سعی کنید آنها را مطابق با جثه گروه‌بندی نمائید.
- برنامه غذایی.
- در صورتیکه مرتع خوب یا علوفه با کیفیت بالا در دسترس باشد، نیازهای تغذیه‌ای این دسته از دامها براحتی بروطوف می‌شود.
- وقتی علوفه متعنی یا علوفه خشبي ناکافی باشد، باید تغذیه تكميلی برای آنها درنظر گرفته شود.

- ترکیبات بسیار مختلف غذایی را می‌توان برای این گروه فراهم نمود. آنچه که مسلم است مقدار انرژی، پروتئین، فiber، ویتامینها و مواد معدنی (به جداول استانداردها مراجعه شود) در جیره غذائی برای تأمین مطلوبترین افزایش وزن با ارزانترین هزینه می‌باشد.
- آب آشامیدنی تازه و تمیز به میزان کافی فراهم کنید.
- میزان رشد را بررسی نمایید (به جداول ۱ و ۲ مراجعه شود).
- واکسیناسیون‌ها
- واکسن بروسلا آبورتوس S₁₉.

شیرخوار برای جلوگیری از انتقال افقی آلدگی منتقل شوند.

- تراکم گوساله‌ها در حایگاه‌ها بین از شیر گرفتن تا ۶-۸ ماهگی از نظر کنترل بیماریهای تنفسی و انگلی مهم است.
- مطلوبترین تراکم ۱۰-۱۵ گوساله هم جثه و هم سن می‌باشد.
- امکانات قضائی (حداقل احتیاجات)

- (۱) پرورش گوساله‌ها در بیرون: ۵۰۰ تا ۱۰۰ فوت مربع به ازاء هر گوساله
- (۲) پرورش در اصطبل یا جایگاه بسته: ۷۵ تا ۱۰۰ فوت مربع به ازاء هر گوساله.

- گوساله‌ای که در محوطه آزاد پرورش داده می‌شود از نظر نور مستقیم خورشید در آب و هوای گرم احتیاج به حفاظت دارد. در مناطق معتدله این گوساله‌ها نیاز به حفاظت از نور خورشید، جریانات سرد هوایی، باران و برف دارند.

- برنامه تغذیه‌ای.

- تغذیه آزاده گوساله‌ها از جیره استارت‌رنسانتره باید برای ۲-۳ هفته اول در جایگاه‌های گروهی ادامه یابد.

b- از جیره رشد بعد از آن می‌توان تا سن ۶ ماهگی بطور آزاد در اختیارشان قرار داد.

- c- در صورتیکه در دسترس باشد از علوفه با کیفیت بالا بمیزان نیاز باید استفاده شود. اگر علوفه با کیفیت بالا در دسترس نیست، میزان فiber جیره استارت گوساله‌ها باید برای کنترل نفخ و حفظ شرایط بدن اضافه شود. اگر از علوفه استفاده شود، برای جلوگیری از ضایعات آن و کنترل انگل‌های داخلی آنها را در علفدان نگهداری کنید.

d- آب تازه و تمیز به مقدار کافی تهیه کنید.

- e- میزان رشد گوساله‌ها را با مقایسه با رشد و وزن بدن با جداول استاندارد (جدول ۱) ارزیابی کنید اگر مقایسه در دسترس نیست اندازه‌گیری قطر سینه را می‌توان با یک نوار مخصوص انجام داد. ترجیح داده می‌شود که وزن بدن با جدول استاندارد در ۱ تا ۳-۶، ۱۲-۱۵، ۱۵-۲۴ ماهگی (جدول ۲) مقایسه گردد.

۳- کنترل بیماریهای انگلی (به قسمت ۷ مراجعه شود).

۴- کنترل بیماریهای تنفسی (به قسمت ۷ مراجعه شود).

۵- واکسیناسیون‌ها

a- واکسن بروسلا آبورتوس S₁₉.

- علائم درمانگاهی
- تشخیص اولیه بیماری
- کاهش اشتها
- قوام و ماهیت مدفوع
- دزئیدراتاسیون
- آزمایش باکتریولوژیکی و ویرولوژیکی مدفوع
- آزمایش باکتریولوژیکی و ویرولوژیکی مدفوع
- E** - درمان. درمان موقتی آمیز اسهال نوزادان بستگی به بهداشتی بودن محیط تولد گوساله و جذب مقادیر کافی ایمونوگلوبولین های آغوز در ابتدای عمر دارد بعلاوه معاینه گوساله ها

دوبار در روز از نظر تشخیص سریع اسهال امری است اساسی. دو اقدام درمانی بسیار قابل اعتماد دیگر که نگارنده توصیه می کند، الکتروولیت های خوراکی و بیسموث ساب سالیسیلات می باشد. دوز توصیه شده بیسموث ساب سالیسیلات ۶۰ تا ۹۰ گرم، ۲ تا ۴ بار در روز بشکل خوراکی است. تکرار و طول دوره درمان بستگی به شدت علائم بیماری دارد. الکتروولیت های خوراکی را باید طبق دستورات کارخانه سازنده مصرف کرد. گوساله هائیکه دچار اسهال سالمونلائی هستند، وقتی در ابتدای کلامفنیکل یا تری متوفیریم- سولفامتوکسازول- بطور خوراکی درمان شوند پاسخ بهتری میدهند.

- ۱- الکتروولیت ترابی
- ۲- درمان ضد اسهال
- ۳- حفظ درجه و حرارت بدن

IV کنترل بیماریهای تنفسی

- A** - موقع- سن ۱ تا ۶۰ روزگی (دوره شیرخوارگی)
- B** - علل
- ۱- ویروسی، باکتریالی، مایکوپلاسمای

- a- اشريشياکلی
- b- سالمونلا
- c- کلستریدیوم
- ۲- ویروسی
- a- روتا ویروس
- b- کرونا ویروس
- B.V.D.-c
- d- آنترو ویروس
- e- آدنو ویروس
- f- پارا ویروس
- ۳- تک یاخته ای
- ۴- ویروس اورئوس (در گله های که با آن درگیر هستند).
- ۵- استافیلوکوکوس اورئوس (در گله های که با آن درگیر هستند).
- ۶- کنترل بیماریهای انگلی (به بند ۷ مراجعه کنید).
- ۷- از نظر ابتلاء به هیپو در مابویس
- ۸- کنترل بیماریهای تنفسی (به بند ۱۷ مراجعه کنید).
- ۹- کنترل چشم صورتی (به بند ۱۷ مراجعه کنید).
- ۱۰- علائم تشخیص هویت انفرادی نظری پلاک های گوش یا علامت گذاری باید واضح و عوانا باشد.

K - سن ۱۴ تا ۲۴ ماهگی: هدف. آبستنی بین ماههای ۱۴ و ۱۵ ماهگی. از بروز شرایط نامساعد بدنی برای این دامها احتراز شود.

- میانگین روزانه افزایش وزن بیش از ۵۸۵ گرم خواهد بود. زایمان در سن ۲۴ ماهگی به وزن ۵۳۰ کیلوگرم و دارای امتیاز ۳/۵.
- ۱- انتخاب گاو نر (به D₁ مراجعه شود).
- ۲- نگهداری در جایگاه (به A مراجعه شود).
- ۳- برنامه غذایی (به E مراجعه شود).
- ۴- آبستنی تأخیری.

L - ۱۰ روز قبل از تاریخ تقریبی زایمان، تلیسه را در صورت لزوم به جایگاه بهاره انتقال داده و در زمان زایمان آنرا مورد توجه و کمک قرار دهید.

- ۱- برای کنترل بهداشتی، موهای بلند ناحیه تهیگاه و سر پستانک را بگیرید.
- ۲- برنامه غذایی در این دوره شبیه جیره شیرواری خواهد بود. از جیره غذایی کامل میزان ۱/۵ درصد وزن بدن در هنگام زایمان به آنها داده شود.
- ۳- خیز سر پستانک (به F مراجعه شود).
- ۴- سن دام در زایمان (به جداول ۱ و ۲ مراجعه شود).

M - دوره زایمان (به قسمت F مراجعه شود).

III کنترل بیماریهای دستگاه گوارش.

- A** - موقع: سن یک روزگی تا ۳ هفتگی
- B** - علل.
- ۱- باکتریالی

- a- کریپتوسپریدیوم
- ۴- تغذیه ای
- a- شیر جایگزین
- (۱) کیفیت پائین
- (۲) تهیه ناصحیح شیر
- C** - پیشگیری
 - ۱- استفاده از آغوز. از مقادیر کافی آغوز با کیفیت بالا بلا فاصله پس از تولد به نوزادان خورانده و آنرا حداقل برای ۷۲ ساعت اول زندگی ادامه دهید.
 - ۲- بهداشت صحیح، نگهداری و آب و هوای مناسب
 - ۳- کنترل تهیه شیر جایگزین، مقدار آن و فواصل تغذیه
 - ۴- واکسیناسیونها (در زمان خشکی)
 - a- اشريشياکلی (K99 Pili) (K30' K35' K85'
 - (کپسولی)
 - b- سالمونلا
 - c- ویروس روتا و کرونا
 - D** - بررسی وضعیت
 - ۱- جذب ایمونوگلوبولین

تیسیه‌هاییکه در جایگاههای گروهی پس از انتقال از بکس‌های انفرادی نگهداری می‌شوند مسئله مهمی خواهد بود. پنج عامل مهمی که در پیشگیری ذات‌الریه باید در نظر گرفته شوند عبارتند از:

- ۱- گروه‌بندی گوساله‌ها بر حسب سن
- ۲- قرار دادن ۱۰ تا ۱۵ گوساله ۲ تا ۶ماهه، ۳۰ تا ۵۰ گوساله ۶ تا ۱۰ ماhe و ۵۰ تا ۱۰۰

تیسیه از ۱۰ماه به بالا در یک جایگاه.
۳- رعایت تهیه مناسب و نگهداشتن دامها در آب و هوای سرد، و فراهم آوردن سایبان در روزهای آفتابی.

۴- در سن ۲ تا ۶ماهگی فراهم آوردن فضای میزان ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ فوت مریع به ازاء هر رأس زمانیکه در فضای باز پرورش می‌یابند و حداقل ۷۵ تا ۱۰۰ فوت مریع به ازاء هر رأس زمانیکه در جایگاه پرورش می‌یابند.

۵- فضای کافی آخرور به میزان ۱/۵ فوت طولی به ازاء هر رأس دام در نظر گرفته شود. آخرورها باید هر روز تمیز شوند و گوساله‌های ۲ تا ۶ماهه باید از جیره رشد بمقدار کافی تغذیه کنند. آب تازه و تمیز در تمام اوقات باید در دسترس آنها قرار گیرد.

۶- واکسیناسیون برعلیه BRSV, Pl₃, IBR, BVD (ویروس سنتیتال تنفسی گاوهای صورت گیرد).

۷- مبارزه ضدانگلی
H- بررسی وضعیت

۱- علائم درمانگاهی

تنفسی در ابتدا بستگی به عوامل بحث شده در بند پیشگیری (قسمت ۵) دارد. تشخیص اولیه بیماریهای تنفسی، درمان مناسب و جداسازی مبتلایان از دامهای سالم در کنترل موارد شیوع درمانگاهی تنفسی بی نهایت مهم است.

- ۱- درمان ضدمیکروبی
- ۲- عمومی (سیستمیک)
- ۳- خوراکی

- a- گوساله‌های محروم از آغوز
- b- فقدان پادتن اختصاصی در آغوز
- c- تماس نزدیک بادامهای مسن
- d- شرایط آب و هوایی و محیطی
- e- تراکم گله
- f- تغذیه
- g- بهداشت
- h- رطوبت، حمل و نقل و درجه حرارت
- i- نوع بستر
- j- سایر موارد
- k- تولد نارس
- l- وضعیت برجیج، ذات‌الریه استنشاقی
- m- پیشگیری

۱- حداقل دو ماه تماس تیسیه‌های آبستن و گاورا برقرار نمایید. از طریق این تماس کیفیت آغوز در تیسیه‌ها بواسطه حضور عوامل اختصاصی و غیراختصاصی در گله بهمود خواهد یافت.

۲- واکسیناسیون گله‌های مبتلا از نظر عوامل اختصاصی (گاوهای یا گوسالهای هردو)

۳- دادن آغوز. مقادیر کافی آغوز با کیفیت را هرچه زودتر پس از تولد استفاده کنید.

۴- گوساله‌های شیرخوار جداً نگهدارید.

۵- مطلوب‌ترین شرایط نگهداری، آب و هوایی و تراکم گله را فراهم آورید.

۶- تغذیه مطلوبی را برای گله فراهم کنید.

۷- از اوروومایسین روزانه به میزان ۷۰۰ میلی گرم به ازاء هر رأس بمدت ۲۱ تا ۲۸ روز به غذای آنها اضافه کنید.

زمانیکه دامها را از اصطبل انفرادی به جایگاههای گروهی منتقل می‌کنید و شرایط آب و هوایی نیز استرس زا است از این روش استفاده کنید.

D- بررسی وضعیت

۱- علائم درمانگاهی

a- بی اشتهاهی

b- سرفه

(۱) در حال استراحت

(۲) در حال فعالیت بدنی

c- معایبات فیزیکی

۲- سوابهای بینی (جهت کشت)

۳- نتایج کالبدگشایی

۴- جدب آغوز در زمان تولد (پروتئین‌های سرم)

۵- درمان. درمان موفقیت‌آمیز بیماری‌های

F- وقوع

۱- سن ۲ تا ۱۲ماهگی

۲- علل

a- ویروسی، باکتریالی، مایکوپلاسمای

b- کرم‌های ریوی

c- توکسین‌ها

d- شرایط آب و هوایی و محیطی

(۱) تراکم گله

(۲) گروههای چند سنی

(۳) تغذیه

(۴) بهداشت

(۵) رطوبت، حمل و نقل و درجه حرارت

۶- سایر موارد

(۱) استعداد نژادی

G- پیشگیری. ذات‌الریه در بین گوساله‌هاییکه در جایگاه انفرادی پرورش می‌یابند. بندرت مشاهده می‌شود. ذات‌الریه در

- دامها بر حسب ایکر) دارد.
- (۴) وضعیت میزان آلدگی به کرمها را از طریق فاکتورهای زیر ارزیابی کنید:
- (a) آزمایش مدفوع ۴ تا ۵ هفته پس از قوار گرفتن در روی مرتع برای اولین بار
- (b) علائم درمانگاهی زیر شدن موها، کم شدن افزایش وزن، و اختلال اسهال
- (c) مروری بر مدیریت مرتع
- (d) درمان
- (e) در صورتیکه تعداد تخم انگل در هر گرم مدفوع ۱۰۰ تا ۲۰۰ عدد است، در سن ۵ هفتگی مبارزه ضدکرمی را شروع کنید.
- (f) اگر مدیریت مرتع ضعیف است، هر ۴ هفته یکبار درمان را تکرار کنید.
- (g) در مناطق معتدله اقدامات ضدانگلی را در زمان برگرداندن گله به جایگاه نیز انجام دهید.
- ۲- سایر انگل های داخلی
- a- آلدگی به کرمها ریوی (دیکتیوکولوس)
- (1) وقوع بیماری در گاوها جوان و در گاوها مسن غیرایمن.
- (2) پیشگیری.
- (a) در فارمهاهای آلدگ (با توجه به تاریخچه گله)، پیشگیری صرفاً با واکسیناسیون صحیح عملی خواهد بود. استفاده از مدیریت مرتع طبق دستورات پیشنهادی برای کنترل انگلهاهی معده روده ای محافظت کافی بر علیه آلدگی به کرمهاهی انگلی را امکان پذیر نمی سازد.
- (b) لا روهای کرمهاهای ریوی که در مرتع زمستان را گذرانده اند منشاء آلدگی برای گاوهاهی حساس بشمار می روند. درو کردن علوفه مراعع از آلدگی جلوگیری نمی کند.
- (c) گاوهاهای یکساله ای که ناقلين ایمن به بیماری هستند، منشاء آلدگی در مرتع بشمار می روند.
- (3) پیشگیری و آلدگی مجدد.
- (a) انتقال دامها به مراعع تازه بذرپاشی شده.
- (b) نگهداری در شرایط خوب آب و هوائی و تغذیه با علوفه خشک یا سیلولی آن.
- (4) بررسی سطح آلدگی انگلی.
- (a) علائم درمانگاهی مشتمل بر سرفه، تنفس شکمی و تعویق افتدان رشد.
- (b) آزمایش مدفوع (در بینچال گذاشته و در ظرف مدت ۲۴ ساعت آزمایش شود).
- (c) آزمایش بزرگ
- (d) آزمایش ELISA یا IHA (نمونه های سرومی)
- (5) درمان
- (a) بلافاصله پس از مشاهده اولین علائم درمانگاهی مبارزه ضدانگلی را شروع کنید.

۷- کنترل بیماریهای انگلی

A- انگل های داخلی

- ۱- انگل های معده روده ای
- کوکسیدیوز

- (1) وقوع ۱ هفتگی تا ۴ ماهگی
(2) پیشگیری

(a) بهداشت

- (1) گوساله ها را در جایگاه های تمیز و ضد عفنونی شده قرار دهید.

- (2) از آلدگی خوراک و آب مصرفی به مدفوع جلوگیری کنید.

- (b) پیشگیری داروئی (خوراک محتوى دارو)

الف- آمپرولیوم

ب- دکوکنات

ج- کلرتراسیکلین- سولفاماتازین

- (3) بررسی وضعیت

- (a) علائم درمانگاهی (شلی مدفوع و بی حالی)

- (b) آزمایش مدفوع

(4) درمان

- (a) کوکسیدیو استات ها

- (b) انتقال به جایگاه تمیز

- (c) اصلاح همه جانبه بهداشت

ب- نماتودها- استرناژیا، کوئپریا،

تریکواسترۇنۇڭ يلوس

- (1) وقوع، گاوهاهای جوان در طی اولین دوره مرتع

- (2) جلوگیری از آلدگی و انگلهاهی ناشی از لاروهایی که زمستان را گذرانده اند.

- (a) استفاده از مراععی که در سال قبلش فاقد گله های جوان بوده است.

- (b) در آب و هوای معتدل در انتهای ماه مه شروع به چراندن دامها نمائید.

- (c) قبل از برگدن دامها به چرا مراعع را برای سیلو کوتاه کنید.

- (3) پیشگیری و آلدگی مجدد

- (a) هردو هفته یکبار دامها را به قطعات مختلف مرتع که علوفه آن جهت سیلو کوتاه شده است هدایت کنید.

- (b) اگر اجرای بند (a) ممکن نباشد گوساله ها را پشت سر گاوهاهی بالغ، ولی نه گاوهاهی یکساله به چرا ببرید.

- (c) اگر رشد مرتع آهسته است، گوساله ها را در انتهای فصل مرتع یا زودتر از آن در جایگاه نگهداری کنید.

- (d) تراکم گله بستگی به میزان رشد مرتع (تعداد

a- بی اشتهاي

b- سرفه

(1) در حال استراحت

(2) در حال فعالیت بدنی

c- معایبات فیزیکی

۲- سوآپ های بینی (جهت کشت)

۳- نمونه های خون (جهت سرولوزی)

۴- نمونه های مدفوع (کرمهاهی ریوی، انگلهاهی معده روده ای)

۵- نتایج کالبدگشایی

۶- درمان

۱- درمان ضد میکروبی

a- عمومی (سیستمیک)

b- خوراکی

(1) آب یا غذای محتوى دارو یا هردو

(2) مبارزه ضد کرمی

(3) جداسازی و شرایط خوب آب و هوائی

(4) تغذیه خوب و مقادیر کم غذا در دفعات زیاد

(5) در صورت وجود آلدگیهای کرم ریوی، انتقال به مرتع یا جایگاه تمیز

L- وقوع

۱- ۱۲ ماه و بالای آن

۲- علل

a- ویروسی

IBR (1)

b- باکتریالی

(1) پاستورلا

(2) هموفیلوس

c- شرایط آب و هوائی

۳- پیشگیری

a- بسته نگهداریشن گله

b- واکسیناسیون

c- تهیه جایگاه مطلوب

۴- بررسی وضعیت

a- علائم درمانگاهی

b- بی اشتهاي

c- کاهش تولید

d- سوآپ های بینی (جهت کشت)

e- نمونه های خون (جهت سرولوزی)

f- نتایج کالبدگشایی

۵- درمان

a- درمان ضد میکروبی

b- جداسازی و شرایط خوب آب و هوائی

c- تغذیه خوب و مقادیر کم غذا در دفعات زیاد

پوستی. بیماری اوژسکی را در مدنظر داشته باشید.

d- درمان.

(1) مواد ضدانگلهای خارجی (در مدت ۸ تا ۱۰ روز تکرار کنید)

(2) ضدغفونی تجهیزات

۳- عفونت‌های قارچی (کچلی و تریکوفیتون).

a- وقوع- گاوها در همه سنین.

b- پیشگیری.

(1) بهداشت.

c- بررسی بیماری.

(1) علائم درمانگاهی.

(2) آزمایش میکروسکوپی جراحات پوستی d- درمان.

(1) قارچ‌کش‌ها، احتمالاً اینمیت طبیعی برای بهبودی بسیار مهم است.

C- مگس‌ها (مگس‌های اصطبل، مگس‌های خونخوار). هدف: جلوگیری از تحریک و خارش پوست، چشم‌ها و سر پستانکها.

۱- وقوع- در گاوها روی مرتع در همه سنین.

۲- پیشگیری.

a- ترکیبات پایرتین.

b- بهداشت.

c- مبارزه بیولوژیک (با استفاده از زنبوران معمولی).

۳- بررسی وضعیت.

a- مشاهده

۴- درمان.

a- حشره‌کش

b- اسپری

D- هیپودرمالینه‌اتوم، هیپو درمابویس

هدف: پیشگیری از ضایعات ناشی از تحریک گاوها، کاهش تولید شیر و ارزش اقتصادی پوست

۱- وقوع- در گاوها روی مرتع در همه سنین.

۲- پیشگیری.

a- کنترل گاوهای بالغ و درمان آنها توسط از بین بردن لاروها

۳- بررسی وضعیت

a- مشاهده و در نظر داشتن تاریخچه گله

۴- درمان

a- استفاده از حشره‌کش‌ها (ارگانوفسفره).

سهولت کاربرد مورد استفاده قرار می‌گیرند. فواصل مبارزه ضدانگلی برحسب میزان آلدگی متفاوت است.

B- انگلهای خارجی.

۱- شپش- دامالینه، هماتوپینوس، لینوگاتوس و سولنپس.

a- وقوع- سن یک ماهگی به بالا

b- پیشگیری.

(1) گله جوان: موهای بالای خط میانی را کوتاه کنید.

(2) بالغین: موها را کلاً کوتاه کنید.

(3) استفاده از تجهیزات تمیز جهت شستشو.

(4) ضدغفونی ظروف شستشو مابین استفاده برای گوهای جوان و مسن.

(5) فراهم کردن تغذیه خوب برای دامها.

c- بررسی بیماری.

(1) علائم درمانگاهی: لیسیدن، خارش، نواحی موریختگی، بیحالی یا افت تولید یا هردو.

(2) بازررسی گاوها از نظر وجود شپش از طریق کشیدن چند مو از بدن آنها و آزمایش آنها.

d- درمان.

(1) مواد ضد انگلهای خارجی (برای همه دامهای گله).

(2) تکرار درمان در سه هفته برای از بین بردن شپش‌های تازه تغیریخ شده.

۲- مایتهای مانژ- کوریوپس، پسورپس و سارکوپس

a- وقوع.

(1) سن یک ماهگی به بالا

(2) کانونی شده.

(a) کوریوپس- سردُم و ناحیه اسکوچون.

(b) پسورپس- خط میانی، سردم تا نواحی شانه‌ها.

(c) سارکوپس- گردن و شانه‌ها.

b- پیشگیری.

(1) بهداشت.

(2) تغذیه مطلوب.

(3) جدا کردن گوهای جوان از گوهای مسن.

(4) ضدغفونی وسائل.

c- بررسی بیماری.

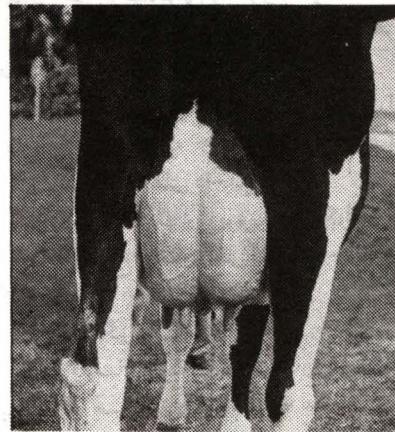
(1) علائم درمانگاهی: تغیرات پوست، خارش، نواحی موریختگی و کاهش تولید و بیحالی.

(2) آزمایش میکروسکوپیک جراحات

(b) وقتی رشد کاهش یافت، دامها را برای بقیه مدت فصل در محیط بسته نگهدارید. از آنجاییکه آسیب اولیه سیستم تنفسی ناشی از آلدگی انگلی زمینه را برای سایر اجرام بیماریزای تنفسی فراهم می‌کند، به شرایط آب و هوایی در محل نگهداری دامها توجه خاصی باید بشود.

b- آلدگی به کرم کپلک

(1) وقوع- در جریان اولین ورود دامها به مرتع تا زمان بلوغ آنها.

(2) پیشگیری.

(a) زهکشی کامل مرتع.

(b) حصارکشی جاهانی از مرتع که زهکشی خوبی نشده‌اند..

(c) کترل حلق‌ونها.

(3) بررسی آلدگی انگلی.

(a) آزمایش مدفوع (یک تخم انگل نشان دهنده وجود آلدگی است).

(b) آزمایش کشتارگاهی کبد.

(c) آزمایش خون (IHA سرم).

(4) درمان.

(a) درمان ضدکرمی (ژانویه و اوریل) با موادی نظیر آلبند ازویل.

الف- برای بسیاری از آلدگها بهتر است سطح پائین آلدگی در دوره حساسیت دامها به بیماری وجود داشته باشد تا یک اینمیت نسی بدون ظهور علائم بیماری یا کاهش وزن در آنها بوجود آید.

ب- کنترل انگلهای معدی روده‌ای با نحوه نگهداری دامها، شرایط آب و هوایی و تراکم آنها متفاوت خواهد بود.

ج- استفاده از داروهای ضدکرمی قسمتی از کنترل انگلهای معدی روده‌ای است. انواع و اقسام فرآورده‌های داروئی برحسب هزینه و